

Beste Commissieleden

Middels deze position paper willen wij u op de hoogte brengen van onze standpunten over de Regionale Energiestrategieën (RES'sen). De Jonge Klimaatbeweging (JKB) en de Klimaat en Energie Koepel (KEK) hebben begin 2020 JongRES Nederland opgericht om de stem van de jongeren op lokaal niveau te vertegenwoordigen en mee te participeren in de RES'sen.

Jongerenvertegenwoordiging en participatie

De RES'sen worden opgesteld om te voorzien in onze toekomstige energievraag. Daarmee hebben zij impact op het landschap, de economie, warmte- en elektriciteitsvoorziening en de toekomstige samenleving. Een van de groepen die hier de veranderingen van gaan ondervinden zijn jongeren. Om die reden achten wij het van belang dat de visie en zorgen van de jongeren worden meegewogen in de beslissingen die plaatsvinden en de keuzes die worden gemaakt. Deze mening wordt breed gedragen door betrokken partijen van de RES'sen. Zo wordt JongRES sinds dit jaar ondersteund door het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NPRES) om jongerenvertegenwoordiging en participatie (beter) te waarborgen.

Input

- 1) Wat zijn de grootste knelpunten bij de RES'sen naar beleving van de jongeren en hoe is dat op te lossen?

A. Procesparticipatie

Bij veel regio's is het participatietraject nog niet begonnen of niet aangekomen in de gewenste fase (denk hierbij aan de Omgevingswet). Tegelijkertijd lijkt het erop dat het participatiebudget in veel regio's op is. Procesparticipatie vraagt om tijd, inzet en (financiële) middelen. Ook in tijden waarin de RIVM-maatregelen gelden vanwege de Coronacrisis is budget nodig om procesparticipatie daadwerkelijk op te zetten. Ons voorstel is daarom om vanuit het Rijk meer budget vrij te maken om procesparticipatie mogelijk te maken.

B. Noodzaak van de energietransitie

Uit de praktijk blijkt dat sommige inwoners niet op de hoogte zijn van de nut en noodzakelijkheid van de energietransitie. Dit kan voor weerstand of onbegrip zorgen vanuit de inwoners. Het is daarom van belang dat nationale bestuurders zich actief inzetten voor het meenemen van inwoners in de energietransitie. Daar zijn alle overheidslagen voor nodig. Dit wordt ook teruggekoppeld vanuit lokale bestuurders.

C. Bestuurlijke daadkracht

De RES'sen brengen veel belangen bij elkaar. Dit zorgt voor een positieve ontwikkeling, namelijk dat er gewerkt wordt richting integrale planvorming. Dat zorgt ook voor veel discussies die de daadkracht doen afnemen. Wij roepen daarom op tot bestuurlijke daadkracht. Sta voor de uitdaging en durf de moeilijke keuzes te maken voor het algemeen belang.

D. Doelen realiseren

Op 30 oktober jl. publiceerde het Planbureau voor de Leefomgeving de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) 2020. Daaruit blijkt dat met het huidige en voorgenomen klimaatbeleid het doel uit het Klimaatakkoord voor 49% CO₂-uitstootreductie in 2030 niet gehaald gaat worden. Deze verkenning van het PBL leidt tot grote zorgen, in het bijzonder bij jongeren. Wat gebeurt er als deze doelen niet worden behaald? Welke consequenties worden hieraan verbonden? Dat is vooralsnog niet duidelijk.

2) Hoe kunnen inwoners beter worden betrokken bij de verdere uitwerking en realisatie van de Regionale Energiestrategieën?

A. Participatie

Het is van belang dat inwoners (ook jongeren) kunnen participeren in de energieplannen- en projecten die ontwikkeld worden. Er zijn verschillende (creatieve) initiatieven die (jongeren)participatie kunnen bevorderen. De Omgevingswet is in aankomst en het is goed om vanaf heden in de geest van die wet te handelen. Bovendien moeten inwoners ook als volwaardige gesprekspartners kunnen meepraten.

B. Ongelijkheid

Er zijn inwoners die niet de financiële middelen hebben om mee te kunnen doen aan de energietransitie. Denk hierbij aan mensen met een laag inkomen, starters, mensen met schulden en andere inwoners die geen draagkracht hebben om mee te kunnen participeren vanwege gelden. Dit zorgt voor ongelijkheid. Daarom moet deze groep ook kansen geboden krijgen om mee te kunnen doen in de transitie.

C. Bewustwording

Inwoners dienen ook bewust te worden gemaakt van de energietransitie. Veel inwoners weten hier al veel over. Maar er is ook een groep die over minder informatie beschikt. Deze groep dient te worden voorzien van informatie en kennis om begrijpelijk te maken wat de energietransitie is en wat het belang hiervan is.

D. Investeren

Investeer voldoende tijd en aandacht in het betrekken van inwoners. Korte en incidentele projecten om bewoners op de hoogte te brengen van energieplannen zijn niet voldoende. Er dient meer geïnvesteerd te worden in het praten met inwoners. Ook moeten inwoners voldoende vragen kunnen stellen om te snappen wat de energietransitie inhoudt en hoe zij daaraan kunnen bijdragen.

Tot slot

De energietransitie blijft een ingewikkeld proces. Er zijn veel partijen en belangen die gehoord willen worden. Dat geldt ook voor ons. Met deze position paper hebben we beoogd u te voorzien van relevante informatie die wij uit de praktijk meekrijgen. Op die manier hopen wij bij te dragen aan dit proces.

Wij bedanken u voor uw tijd.

Met vriendelijke groet,

Werner Schouten
Voorzitter Jonge Klimaatbeweging

Bram Borst
Voorzitter Klimaat en Energie Koepel

Anne Schipper
Voorzitter JongRES Nederland